

LYSET SOM VARMER SJELEEN

fra en preken i Rønvik kirke 19. februar 2017 av Hilde Fylling

Prekenteeksten fra Matt 17.1-9:

Seks dager senere tok Jesus med seg Peter, Jakob og hans bror Johannes og førte dem opp på et høyt fjell, hvor de var alene. Da ble han forvandlet for øynene på dem. Ansiktet hans skinte som solen, og klærne ble hvite som lyset. Og se, Moses og Elia viste seg for dem og snakket med ham. Da tok Peter til orde og sa til Jesus: «Herre, det er godt at vi er her. Om du vil, skal jeg bygge tre hytter, en til deg, en til Moses og en til Elia.» Mens han ennå talte, kom en lysende sky og skygget over dem, og en røst lød fra skyen: «Dette er min Sønn, den elskede, i ham har jeg min glede. Hør ham!» Da disiplene hørte det, kastet de seg ned med ansiktet mot jorden, grepet av stor frykt. Men Jesus gikk bort og rørte ved dem og sa: «Reis dere, og vær ikke reddel!» Og da de løftet blikket, så de ingen andre enn ham, bare Jesus. På veien ned fra fjellet ga Jesus dem dette påbudet: «Fortell ikke noen om dette synet før Menneskesønnen har stått opp fra de døde.»

Jeg hørte på radioen for et par år siden en reportasje fra soldagen i Tromsø. Endelig var sola tilbake etter en lang mørketid, og folk var ute i gatene og spiste solboller. Reporteren viklet seg inn i en gjeng med barnehagebarn som var ute for å feire sola. Ei av de små jentene ble spurt om hvordan det var å se sola igjen etter alle disse ukene. Da sa hun: «Jeg kan se sola. Den varmer hele kroppen!»

Og det tror jeg henne på! Den første solstrimen vi får etter å ha gått rundt i mørket noen uker, den varmer faktisk hele kroppen. Om ikke den klarer å varme kroppen rent fysisk, så kjennes det sånn. Den varmer opp sinnet og sjela og humøret og hele eksistensen.

Det handler om lyset fra Gud i denne Matteus-fortellingen. Og om hva lyset kan. Fordi denne fortellinga på Kristi forklaresdag handler om at Jesus ble lysende. Ikke at lyset falt på han, men at evighetens og

kjærlighetens lys fra Gud skinte gjennom han. Når disiplene så Jesus akkurat i det øyeblikket, så kunne de se Gud.

Og lyset kan altså så mangt.

Det kan varme en sjel. En sjel som fryser, som kjenner seg omgitt av kulde, kanskje fra andre mennesker, kanskje fordi hverdagen er tøff, kanskje arbeidsmiljøet er uvennlig og kaldt, kanskje skoledagen ikke har noen varme farger i seg. Lyset fra Gud kan varme ei kald sjel og gi opplevelse av å være elsket tross alt.

Forrige søndag hørte jeg «mellom himmel og jord» på P1. En kvinne fortalte om en sterk opplevelse. Hun trodde ikke på Gud, fordi hun opplevde at Gud hadde forlatt henne. Hun mistet foreldrene da hun var ungdom, og siden hadde hun ikke hatt noe Gudsforhold. Nå var hun voksen, og stod midt i et samlivsbrudd. Og fordi hun var helt alene, så slo det henne helt ut å skulle bli forlatt igjen. En natt hun lå krøllet sammen under dyna, hadde hun plutselig opplevd at rommet ble opplyst. Av noe. Og hun ble helt varm og kjente seg trygg. Og hun hørte eller kjente en stemme som sa: «Ja, du mister også dette, men du har jo meg». Så flimret lyset bort og rommet var som vanlig. Og hun tenkte: Hva var det som skjedde? Skjedde det noe? Var det ikke bare billys? Men hun kjente at hun var forandret. Hun var fortsatt varm og trygg. Hun kjente seg elsket. Gud var der for henne, selv i motgangen.

Jeg tror fortellinga gjorde inntrykk på meg fordi den minte meg om så mange andre fortellinger. Jeg har møtt andre som også i glimt eller øyeblikk har opplevd et sånt lys, og kjent seg forandret. Varm og trygg. Tross alt. Det kan ha vært et lys utenfra, sånn som hun opplevde. Eller et møte med et menneske. Eller en strofe i en salme. Et øyeblikk av lys som har forandret og fått en til å kjenne seg varm og trygg. Et lys som har varmet opp sjela. Lyset fra Gud kan varme ei kald sjel. Og få en til å kjenne seg elsket.

Men lyset kan mer enn det. Det kan også skape klarhet. Vi har det i språket vårt, i ord og uttrykk: «Det gikk et lys opp for meg» betyr ikke at vi har kjent det varme lyset, men at vi har forstått eller sett en sammenheng. «Å kaste lys over noe» kan bety å svare på noe som har vært uklart eller forklare noe. Guds lys kan skape klarhet. Det kan få meg til å forstå noe i Bibelen eller i kirka eller i en salme som jeg aldri har forstått. Det kan få meg til å forstå noe i meg selv eller i mitt forhold til andre som jeg aldri har sett ordentlig før. Det kan få meg til å se en vei jeg ikke har sett eller se en mulighet som jeg ikke har sett før. Der mørket skjuler sannheter og sammenhenger, der viser lyset sannheter og sammenhenger.

Guds lys virker, og som Paulus skriver i et av brevene: Det får oss til å fatte bredden og lengden og høyden og dybden, ja, kjenne all Kristi kjærighet. Det handler om å se og forstå. Mange kan fortelle om sånne glimt av å se, som de ikke har skapt selv, men som plutselig var der.

Men lys er altså ikke lys. Det er forskjell på Guds lys og andre lys. Vi som skifter lyspærer og lysstoffrør, vi vet at det fins både varme og kalde lys. Det fins kalde lys, litt blålige, som avslører og viser oss det grelle, og så fins det varme lys som løfter opp.

Sånn er det med lysene i dagens bibelfortelling. For det var ikke bare Jesus som var synlig der oppe på fjellet. Han stod sammen med Moses og Elia. Hvem var de? De var fra den gamle tid. Moses var den som fikk overlevert budene på fjellet: Du skal ikke ha andre guder enn meg. Du skal ikke misbruke Guds navn. Du skal holde hviledagen hellig. Du skal hedre din far og din mor. Du skal ikke bryte ekteskapet. Og så videre. Budene som gav rammene og reglene for et liv i Guds folk. Det var Moses og hans rolle i fortellingen om Gud og mennesker.

Elia, da, hvem var han? Han var en av Guds betrodde profeter. Han stolte på Gud, og Gud stolte på han. Nok til å sende han ut for å refse de rike og mektige om at de ved sin egoisme hadde forlatt Guds vei. De skulle holde

seg til budene. De skulle la Guds regler og verdier prege livet. Elia var en tøffing: Han brukte hele livet på å rense Guds folk slik at de kunne fortjene å være nettopp det: Guds folk.

Det lyser fra Moses og Elia. Men hva er det slags lys? Det er et lys som avslører oss. Som kler oss nakne: Du skal ikke stjele. Du skal ikke lye. Ikke tvil på din Gud! Lyset som skinner fra Moses og Elia der på fjellet, er et kaldt lys: Et lys som avslører våre feil og vår egoisme og vår tilkortkommenhet.

Men så er det andre lyset der: Lyset som skinner fra Jesus: Nådens lys. Det varme lyset som kler på oss, som luner oss, som varmer sjelen, som sier at vi er elsket likevel, at himmelen er åpen likevel. Selv om vi ikke strekker til. Selv om vi ikke fronter troen like godt som Elia eller holder budene like godt som Moses.

Hør han! sier Guds stemme der oppe på fjellet.

Det er nok ikke tilfeldig. For det er så veldig lett å høre på de andre to: Du holder ikke budene godt nok! Du har sviktet! Du er ikke sterk nok i troen! Mange av oss bærer med oss opplevelser og erfaringer som vi ikke er fornøyd med. Situasjoner hvor vi skulle vært rakryggete, men sviktet. Øyeblikk hvor vi skulle stått opp for det gode, det rette, det sanne, men ikke var helhjertede. For alle oss er lyset fra Jesus sin himmeltilhørighet på fjellet denne dagen, et evangelium: Du er likevel elsket. Du er likevel god nok. Du er likevel Guds barn.